

XII. omnis jam conticescit quæstio, & Missarum reductiones proculdubio Apostolicæ Sedis auctoritati privative reservatæ sunt; quemadmodum expressè cautum legitur in præcatis Decretis: *Districtè prohibet atque interdicit, ne Episcopi in Dioecæsa Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoque modo reducant onera ullæ Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur; aliòquin reductiones, moderationes, & commutationes hujusmodi, si quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas atque inanes decernit.* Quia autem non nemo, subtilius commentando, in quæstionem revocaverat, an Urbani Pontificis Decretum, agens de oneribus acceptis, afficeret quoque onera nondum acceptata, adeo ut non quidem liceret Episcopo reducere, seu imminuere onera, quæ per acceptationem ratihabita fuissent, sed tamen posset eadem reducere antequam agnoscantur & acceptentur, si redditus in eorum implementum assignatos impares deprehenderit; ideo definitum, rescriptumque fuit, ne id quidem licere Episcopo, ipsique nullam hodie relictam esse facultatem reducendi Missas, excepta dumtaxat ea facti specie, qua testator ipse hanc facultatem Episcopo tribuisse dignoscatur, cum illius voluntas sit religiosè custodienda, quemadmodum licet agnoscere ex superiore lib. 5. cap. 10. num. 2. ubi decreta, ex quibus hæc omnia comprobantur, attulimus. Addatur quoque Pasqualis de Sacrific. novæ legis quæst. 1168.

XX. Missarum itaque reductione

Apostolicæ Sedis auctoritati reservatæ, vix dici potest, quanta rerum farragine ex hoc uno capite obrueretur Congregatio Concilii, cui hujusmodi reductionum cognitio committebatur, quæque proinde, ut aliqua hujus oneris parte sese levaret, id demum consilii cœpit, ut Episcopis sæpè delegaret facultatem reducendi Missas in eorum dioecæsis, tradita tamen simul Instructione, cui se in peragenda reductione conformare deberent. De hac Institutione postea reddibit sermo; interea verò adnotabimus, id hodie frequenter usu venire, ut Episcopis communicata hujusmodi Instructione committatur Missarum reductio, reservato tamen Congregationi jure admittendi recursus, ac de iis cognoscendi, quotiescumque aliquis contendat, vel nullatenus imminuendum fuisse onus, vel saltè reduci non debuisse ea ratione ac forma, quæ in illius reductione adhibita fuit.

XXI. At, si magnum negotium facessébant reductiones Missarum, quas per Dioecæses, & in Ecclesiis ordinariæ Episcoporum jurisdictioni subjectis peragi oportebat, maximum profectò illud erat, quod oriebatur ex reductione Missarum; quam Regulares in suis Ecclesiis, ac monasteriis fieri postulabant; ex quo videlicet Urbanus Pontifex in suis Decretis facultatem reducendi Missas non solum Episcopis, sed etiam Regularium Ordinum Generalibus ademerat; itaque illius successores Alexander VII. Clemens X. & Clemens XI. nonnullis Regularibus Ordinibus indulxerunt, ut à suis Generalibus, in Ecclesiis, & monasteriis Ordinibus, Missarum reductiones peragi possent. Cum verò Nos ipsi, dum in minoribus constituti, munere Secretarij Congregationis Concilii fungeremur, Innocentio XIII. Prædecessori nostro exposuerimus, valde opportunum fore,

re,

re, si quæ aliquibus tantummodo Generalibus Ordinum data fuerat facultas, ad omnes protenderetur, simulque statueretur, quosnam in concilium adhibere deberent Generales in ipsa reductione conficienda; utque etiam definiretur non modò temporis spatium, intrà quod reductio absolvenda esset, sed etiam quantitas, ad quam exigenda, ac constituenda foret Missæ perpetuæ elemosyna; ac denique prohiberentur Regulares nova Missarum onera acceptare, nisi præhabita facultate à Superioribus majoribus proprii cujusque Ordinis; Pontifex omnia probavit, atque Decreto super his edito cautum fuit, ut Generales Ordinum in qualibet sibi subjecta provincia duos, pluresve idoneos Religiosos designarent, qui singula ad accuratum examen revocarent, suamque de tota re sententiam transmitterent ad ipsum Generalem, qui adhibitis in consilium suis Assistentibus, seu aliis sibi benè visis, reductionem perficeret, statuta pro singulis Missis perpetuis elemosyna annuorum scutorum sexaginta monetæ Romanæ; hoc autem indultum ad triennium tantummodo perduraret. Innocentii XIII. Decretum insertum legitur in alio Decreto Benedicti Papæ XIII. in pressis in Concilio Romano, quod anno 1725. celebratum fuit, tit. 15. cap. 8. ubi Benedictus Pontifex Innocentiarum Decretum, pro Regularium Ordinum Generalibus confectum ampliavit ad omnes Episcopos, qui eidem Concilio Romano interfuerunt, ac etiam ad eos, qui justo impedimento detenti, certum Procuratorem suum ad illud ablegaverant. Neque hic aliud addendum superest, nisi quod deinde frequentes fuerunt, ac etiam adhuc esse non desinunt tam prorogationes statuti temporis, concessæ Regularibus, qui intra triennium Missarum re-

ductiones facere, aut omni ex parte absolvere non potuerunt, quam extensiones præfati indulti, quo donati fuerunt Episcopi, qui Concilio Romano interfuerunt, favore aliorum Episcoporum, qui eam facultatem sibi communicari petierunt, quamvis Concilio Romano non interfuerint, quique illam identidem postulare pergunt, quemadmodum agnoscere licet ex præcatis hujusmet Operis lib. 5. cap. 10. num. 3.

XXII. Cum itaque facultates Episcoporum, quoad Missarum reductiones, non aliunde nunc deriventur, quam vel ex ampliatiōne indulti, quo donati fuerunt Episcopi, qui Concilio Romano interfuerunt; vel ex Instructione, quam Congregatio Concilii dat ad eos Episcopos, quibus, Summo Pontifice annuente, hujusmodi reductionis peragenda delegat facultatem; hoc primum statuendum est, quocumque ex his duobus capitibus profuat memorata facultas, circumscriptam eam esse ad Missas tantummodo; neque protendi ad reliqua pia legata, piæve dispositiones inter vivos, quibus, exempli causa, elemosyna pauperibus distribui, aut inopes virgines dotari præcipiatur. Et quamvis in ipsa Instructione legantur hæc verba: *pia legata, & Missarum onera*; si tamen integra instructio percurratur, satis apertè deprehendetur, cohiberi eandem ad onera Missarum, de quibus subinde semper, deque earum elemosyna ibidem agitur, atque disponitur. Cum autem Concilium Romanum, æquè ac instructio, Missarum oneribus dumtaxat provideant, non debet Episcopus se extendere, vel ad dotalia subsidia, vel ad elemosynas, vel ad quamlibet aliam dispositionem; ex ea juris regula, quæ docet facultatem ad certas res datam, ad alias diversi generis produci non oportere; uti rectè

ani-

animadvertit Navarrus in *Manual. cap. 12. num. 79.* & in rem nostram pergit Fagnanus in *cap. Ex parte, num. 32. de Constitutionibus.*

XXIII. Quod si aliqua proponeretur dispositio, quæ simul, & Missarum onera, & eleemosynarum distributionem, aliave pia opera comprehenderet, & quidem, ob reddituum tenuitatem, necessarium dignosceretur ad aliquam impositorum onerum reductionem devenire; reducenda potius sunt reliqua opera, non autem Missarum numerus; juxta praxim apud Congregationem Concilii receptam, de qua Fagnanus in *cit. cap. Ex parte, num. 34. de Constitutionibus*, pluribusque resolutionibus comprobata, & præsertim in quadam resolutione, sive rescripto, quod redditum fuit litteris Episcopi Cremonensis mense Junio anni 1586. & legitur *lib. 4. decretor. pag. 161. à terg. & 162. Quatenus ab habente potestatem reductio faciendâ sit, reducendas potius eleemosynas, quam Missas.* Tunc autem tantummodo locus fieri posset reductioni Missarum, integris manentibus reliquis piis operibus, cum eorum communis fundator in sua dispositione certum fundum pro celebratione Missarum; ac certum itidem fundum ad reliquorum piorum operum implementum designasset; fundus autem Missarum celebrationi addictus imminutionem, aut detrimentum aliquod subiisset; uti rectè adnotat Pasqualigus de *Sacrificio novæ legis, q. 1191.* vel cum ex ipsis dispositionis verbis, totoque contextu colligi posset, eam fuisse testatoris mentem, ac desiderium, ut si quando, ob imminutos bonorum redditus, onera quoque deberent imminui, reduceretur potius Missarum numerus, quam eleemosynæ, & reliqua pia opera; veluti pergit Passerinus de *statu hominum, tom. 2.*

quæst. 187. num. 1101. Nam, cum superius memorata regula, ut scilicet, quoties reductionis peragendæ urgeat necessitas, integro relicto Missarum numero, reducantur potius reliqua pia onera, innitatur præsumptæ menti, ac voluntati fundatoris, qui proclivior fuisse censendus est in illud piæ opus, ex quo majora animæ suffragia obventura prospiceret, quale est incruentum Altaris Sacrificium; idcirco, si conjiciatur, & ex ipsis illius verbis, totaque perlustrata dispositione eruatur, ipsum propensiori affectu, ac voluntate exoptasse reliquorum piorum operum implementum quam celebrationem Missarum, quandoquidem & reliqua pia opera sunt Deo accepta, & animæ valde proficua; mirum videri non debet, si in hac facti specie, cum factus fuerit locus reductioni, seu piorum onerum imminutioni, huic potius Missæ, quam reliqua pia opera subjiciantur; eo vel magis, quod juxta graves, receptasque sententias, sancta & salubris consuetudo multiplicandi suffragia, & Sacrificia pro defunctis, minimè efficere debet, ut obsolescat æquè sanctus & salutaris usus eleemosynas pro pauperibus erogandi; sed exoptandum summopere est, ut & illa servetur, & alter non negligatur; quemadmodum licet quoque addiscere ex auctoritatibus Patrum quas collegit Muratorius ad *fin. cap. 12. sui Operis de Christiana Charitate.*

XXIV. Et hæc quidem dicta sint, ut propositi argumenti tractatio plenior evadat. Cæterum, si pro reductionibus faciendis omnis Episcoporum auctoritas vel ex ampliatione indulti in Concilio Romano concessi, vel ex memorata Instructione profluens, ad Missarum onera cohibetur; per facile captu est, quoties ita res ferant, ut vel Missarum numerus, vel reliqua

one-

onera sint imminuenda, ab horum onerum reductione debere Episcopos abstinere, & Congregationem Concilii adire, ipsi rem universam deferentes, ejusdemque definitionem expectantes.

XXV. Eadem verò facultas Episcopis alterutro ex indicatis modis collata, quamvis ad Missarum tantummodo reductionem contracta, complectitur tamen & universaria, juxta Congregationis judicium hac ipsa de re pansum in pluribus resolutionibus, quas collegit Fagnanus in *sapius cit. cap. Ex parte, num. 30. de Constitutionibus*; ac etiam protenditur ad Missas solemnes, & cum cantu celebrandas, quemadmodum mox infra adnotabimus; non autem ad eas porrigitur Missas, quarum celebrationi Ecclesia, vel Sodalitium, sive Collegium, ex inito contractu, sese obstrinxerunt. Et quamvis de hac exceptione nullum fiat verbum in Concilio Romano, perspicua tamen sunt Instructionis verba: *Exceptis instrumentis, seu contractibus, super quibus manus apponere non debeat, nisi in casu judicialis instantiæ pro illorum rescissione, titulo læsionis.* Et hæc planè affirmari potest non modo antiquioribus, sed etiam proximis temporibus post idem Concilium Romanum, fuisse Congregationis Concilii sententia, semper retenta & manifestata, quotiescumque casus tulit, ut hujusmodi quæstio discutienda ac definienda proponeretur.

XXVI. Adnotatum fuit etiam superius, si res exigenda foret ad normam sanctionis Concilii Tridentini, à quo tributa fuit Episcopis facultas reducendi Missas in proxima Synodo Dioecæsanâ post ipsum Concilium habenda, non licuisse Episcopo imminuere, seu reducere Missarum numerum in Beneficiorum fundatione constitutum; cu-

jus rei hæc afferri potest ratio, quod scilicet non immerito dici posset, acceptatum fuisse Missarum onus per quemdam quasi contractum utrinque obstringentem: *Fundatio, & dotatio illa habet se per modum quasi contractus utroque obligatorii, seu donationis sub modo; quam cum Episcopus admisit, & provisus, dum institueretur, non potest modo onus detrectare.* Sunt hæc ipsa Fagnani verba, quibus in rem nostram utitur in *sæpè cit. Commentar. ad cap. Ex parte, n. 24. de Constitutionibus.* Consonum his est Congregationis rescriptum redditum relationi, quam olim occasione visitationis sacrorum Liminum, exhibuit Episcopus Burgi S. Domnini. Rescriptum die 11. Maji 1630. signatum apparet, & legitur *lib. 14. decretor. pag. 288. à terg. Sacra, &c. libellum remisit ad Ordinarium Burgi S. Domnini, qui regionis more perspecto, supradicta Missarum celebrandarum onera, non tamen vigore contractus, vel conventionis susceperat, aut in fundatione apposita, ad proportionatam reddituum quantitatem pro suo arbitrio, & conscientia moderetur.* Nec difformes sunt reliquæ in similibus quæstionibus editæ resolutiones; uti videre est in *Macaraten. Oneris Missar. 15. Novembris 1687. lib. 73. decret. pag. 636 & in Montis Politiani 3. Septembris 1716. lib. 66. decretor. pag. 529.* Cumque Nos ipsi, aliqua etiam adhibita diligentia, perlustraverimus decreta post Concilium Romanum à Congregatione emanata, ut agnosceremus, an ipsa, exceptas non videns Missas per contractum acceptatas, à reducendi facultate per sæpè dictum Concilium tributa, novum sibi systema, novamque judicandi regulam statuisset; certò deprehendimus, quoties suborta fuit controversia super Missarum reductionibus per Ge-

ne-

nerales Ordinum factis in vim prædictæ facultatis à Concilio Romano ipsis tributæ, ex eo quòd ad minorem numerum reducerint Missas per contractum acceptatas, Congregationem nullas irritasque hujusmodi reductiones declarasse; quemadmodum videre est in *Romana Reductionis onerum Missarum* 18. Aprilis 1733. lib. 83. decret. pag. 165. à terg. in *Faventina Oneris Missarum* 27. Februarii 1734. lib. 84. decret. pag. 94. à terg. in *Nolana Reductionis Missarum* 14. Martii 1739. lib. 89. decret. pag. 53. & 73. à terg. Quapropter tutò concludi posse censemus, Episcopos, quibus facultas est reducendi Missarum onera vel ex Concilii Romani ampliacione, vel ex sæpiùs memorata Instructione, non posse Missarum numerum in contractu præscriptum, ac vicissim, acceptatum minuere seu reducere, quamvis imminuti fuissent redditus ob eum finem assignati; sed hac fortè proposita facti specie, oportere, ut Judicis partes assumant, investigantes, an talis sit, quæ obvenit, reddituum imminutio, ut juxta recepti juris regulas, sufficiat ad rescindendum contractum, vel saltem ad eundem ad justitiam & æqui normam redigendum; quod etiam satis rectè tuetur Monacell. tom. 4. formul. legal. pag. 83. editionis Romanæ num. 466.

XXVII. Postquam demonstratum est, quænam Missarum onera reduci possint, disserendum superest de causis, ob quas reductionem peragere liceat; necnon de circumstantiis, in quibus locum sibi vindicare potest reductio, ac de quodam quasi limite, ultra quem protendi nequit ipsa reductio; uno verbo, de reliquis omnibus, quæ necessaria sunt ad hujusmodi opus ritè rectèquè absolvendum, & ne peractæ ab Episcopis reductiones

censuris, molestisque investigationibus obnoxie fiant.

XXVIII. Causas itaque, ob quas fas est reductionem aggredi, plerumquè, immò fortassè semper suppeditat decrementum redditum, qui fuerant pro onerum implemento assignati; aliquandò verò adaucta per Episcopos in suis Synodis Missarum eleemosyna; quo nimirum fit, ut quamvis initio id, quod constituit fundator in præscripti oneris supportationem, ad illius implementum satis haberetur; nihilominus, auctis subinde Missarum eleemosynis, impar deprehendatur, nec ullus reperiri valeat Sacerdos, qui oblata juxta veterem taxam eleemosynæ, Missam celebrare velit; proindeque is, cui onus est curandi hujusmodi Missarum celebrationem, si velit imposito sibi oneri satisfacere, cogatur Sacerdotibus celebraturis pinguiorem eleemosynam largiri; & has quidem causas indigitavit quoque Tridentinum Concilium præc. cap. 4. sess. 25. de reformatione.

XXIX. Sed quamvis præmonstratæ causæ non modò reipsa adsint, sed etiam fuerint plenè comprobatæ, non tamen illicò fas est Missarum perpetuarum reductioni manus admovere. Diximus autem Missarum perpetuarum; cum enim res est de Missis manualibus, pro quibus nimirum celebrandis receptæ sunt eleemosynæ, si earum celebratio neglecta sit, locum obtinere non potest reductio; sed condonatione, aut compositione opus est, quæ, uti suprà monuimus, supremo Sanctæ Sedis judicio & auctoritati reservatæ sunt. Disserendo itaque de Missis perpetuis, ut hæc jure reducantur, aliquid amplius inspicere opus est; nimirum, an adsit quispiam, qui contingentem reddituum imminutionem supplere teneatur; si enim inveniatur aliquis

quibus hac obligatione obstrictus, non debet Episcopus de Missarum reductione peragenda cogitare; sed potius hunc cogere, ut quod contingit, decrementum supleat, & emendet, quo injuncta à pio fundatore Missarum onera cumulatè impleantur.

XXX. Si aliquis levissimam hanc, simulque saluberrimam curam assumeret percunctandi ex iis, qui testamento, vel codicillis, seu etiam quocumque actu inter vivos perpetua Missarum onera imponunt, & fundum pro eorum implemento constituunt, an, eveniente casu, quo minuantur hujusmodi fundi redditus, seu ex alia causa impares evadant eleemosynæ præstandæ pro singulis Missis, testamento, vel alio actu præscriptis; an inquam, velint, ut id quod deerit, ex reliquo suo patrimonio suppleatur; an potius consentiant, ut Missarum numerus reducatur ad mensuram reliquorum ejusdem constituti fundi reddituum; acceptumque super hoc à pio benefactore responsum referretur in actum illum, quem ipse exarari jubet; præcideretur sanè perniciosissima seges tot litium, quæ & olim agitatæ fuerunt, & nunc quoquè apud Judicum tribunalia effervesce conspiciuntur. Verùm, cum id hætenus præstitum non fuerit, jure pertimescendum est, ne in posterum etiam negligi pergat; atque hinc est illa necessitas, ut Superiori Ecclesiastico perspectæ sint receptæ judicandi regulæ, quas sequi debet, ut justa interpretatione piorum benefactorum voluntati sese conformet, rectoque judicio definiat, an ubi redditus per eos relictæ ad perpetui Missarum oneris implementum impares reperiantur, debeant ipsorum hæredes ad supplementum ex reliquo patrimonio conferendum urgeri, vel potius factus sit locus demandati oneris reductioni.

XXXI. Jam illud negari non posse

Tom. II.

videtur; si pius fundator numerum expresserit Missarum in animæ suæ expiationem celebrandarum, exempli causa, pluresve in dies singulos, vel unam, tot Missas in annum, licet in eum finem nominatim hunc, aut illum fundum addixerit, nihilominus in favorem animæ amplectendam esse præsumptionem, sive conjecturam, per quam præscriptus Missarum numerus integer, nihilquè imminutus relinquere debet; quidquid verò ad earum implementum desideratur, suppleendum, præstandumque est ab hærede; quem admodum satis rectè adnotat Genuensis in *Praxiquæst.* 180. per tot. & nominatim num. 5. Pasqualig. de *Sacrificio novæ legis quæst.* 1023. num. 4. & per tot. Passerinus de *statu hominum tom. 2. quæst.* 187. art. 4. n. 984. Pax Jordan. *Elucubrat. Eccles. tom. 2. lib. 4. tit. 1. n. 574.* Rota decis. 117. à num. 7. usque ad fin. part. 17. recent. Sed cum præsumptio, seu conjectura cedere debeat non solùm veritati, sed etiam aliis oppositis fortioribus præsumptionibus; mirum nemini videri debet, si ad accuratè investigandam pii benefactoris voluntatem, monentur Episcopi, ut diligenter expendant tum singula, tum universa dispositionis verba; hæc enim est tutissima regula, per quam voluntates disponentium facilius assequi, & certius interpretari poterunt.

XXXII. Opinati sunt nonnulli, quoties testator uno eodemque verborum contextu præscripserit Sacrificiorum offerendorum numerum, simulque fundum pro necessariis ad id eleemosynis designaverit, hujusmodi fundum non quidem demonstrativè, ut ajunt, sed taxativè designatum censeri debere; adeo ut, eo imminuto, locus non sit coactivo supplemento, sed potius Missarum reducendarum facultate uti oporteat. Ita docent Ro-

Dd

man.

man. in *Singular.* 430. Mantica de *Conjecturis* lib. 12. tit. 6. num. 24. & 25. Menoch. de *Præsumptionibus* lib. 4. præsumpt. 147. num. 48. & seq. Castill. *Controvers. Juris* lib. 4. cap. 54. num. 20. & seq. Rota dec. 456. num. 34. & seq. coram Merlino. Alii verò, non plenè huic conjecturæ fidentes, suadent, ut pii fundatoris dispositio sub alio veluti aspectu consideretur, observando nimirum, an exordiat ab oneris impositione, vel potiùs à fundi designatione; & siquidem dispositio exordiat à designatione fundi, seu dotis, cuius redditus in præcepti oneris implementum sint erogandi, indeque progrediatur ad exprimendum, definiendumque Missarum onus; tunc ajunt dotalis fundi constitutionem videri *taxativè* factam; ita ut, eo evicto, seu alias redditibus imminutis, vel aucta stipendii taxa, non ad supplementum, sed ad reductionem Missarum Superioris cura converti debeat; si autem ab onere incipiat dispositio, indeque pergat ad fundum constituendum, tunc obstringi debere hæredes ad supplementum, quod deest; juxta theoricam Felini in *cap. Super litteris, de rescriptis*, quam optimè illustratam videre est ab olim Congregationis Secretario de Vecchis in suo voto impresso apud Crispin. in *Visitatione Pastoralis part. 2. §. 18. num. 6.* & à qua nihil deflectere debet Episcopus, quoniam in ipsa etiam Instructione, per Congregationem transmitti solita, cum alicui facultas conceditur reducendi Missarum onera, eadem pro regula præscribitur; ut ex sequentibus verbis apparet: «Quomodò autem se gerere debeat in executione quoad legata *taxativè*, vel *demonstrativè* concepta, Sanctitas sua amplitudini tuæ notificandum jussit, quod, mature pensatis ac perlectis dispositionibus

& fundationibus quibuscumque, quibus præfata Missarum onera annexa reperiuntur (exceptis instrumentis, seu contractibus, super quibus manus apponere non debeat, nisi in casu judicialis instantiæ pro illorum rescissione, titulo læsionis) illa legata, seu fundationes, erunt *taxativè* conceptæ, si fundatores legando, aut aliquo modo disponendo, orationem, seu dispositionem priùs inchoaverint ab assignatione fundi, & subinde Missarum onus adjecerint, & hoc casu hujusmodi onera, ad rationem eleemosynæ manualis, ut supra, moderari possit; secus verò, si fundatores orationem, seu dispositionem inceperint ab impositione oneris, & subinde fundum assignaverint, tunc enim onus dicitur *demonstrativè* conceptum, ac fundatorum hæredes per amplitudinem tuam cogendi sunt ad perpetuam dicti oneris manutentionem, & ad supplementum summam deficientem, tam pro præterito, quàm pro futuro tempore." Nec etiam ab hujusmodi regula recedere licet iis, qui ad reductiones faciendas facultatem obtinuerunt ex ampliacione indulti in Concilio Romano concessi, quantumvis de ea in ipso Concilio nullum verbum fiat; est enim hæc instar juris regulæ, atque ideo semper interposita censi debet, quamvis litteris expressa non legatur.

XXXIII. Si autem pius testator jubeat, suum hæredem dare legatario, non fundi redditus, sed fundum ipsum, ut ex fructibus inde obvenientibus Missarum celebrandarum stipendia desumat, ad nihil ultra cogitur hæres, quam ad ipsum fundum, seu bona legata extrahenda; nec potest ulla ratione urgeri, ut suppleat, quod succedentibus temporibus ad integrum absolutumque Missarum oneris imple-

men-

mentum deesse contingat; veluti fusiùs demonstrat Pasqualig. de *Sacrificiis nova legis quæst. 1026. n. 3.* confirmatque Rota dec. 433. per tot. *coram Cerro.* Hæres quippè id tantummodò præstare debet, quod ei demandatum est à testatore. Quod si, progrediente tempore, traditi fundi redditus imminuantur, ad legatarium pertinet, omisso hærede, apud legitimum Superiorem instare pro oneris reductione; ad eamque obtinendam, docere tum de obveniente sibi damno, tum de reddituum imminutione, cui ipse propria culpa causam non dederit, tum denique ostendere, integrum sibi non esse urgere hæredem, ut præstet id, quod deesse compertum est ad hoc ut piæ testatoris voluntati cumulatè satisfiat. Legimus, & sedulò quidem, vota Præsulis Altoviti, qui per plures annos magna cum sui nominis laude munus Secretarii Congregationis Concilii sustinuit, & cuius sententiæ ac iudicio ipsa quoque Congregatio in variis causis discutiendis ac definiendis plurimum detulit; ibique agnovimus superiùs allatam distinctionem pro norma propositam, & solidè assertam. Ita in quodam illius voto elucubrato in causa *Firmana Reductionis Missarum*, proposita die 24. Augusti 1686. hæc habentur: *Ubi legatur species, per hæredem consignanda legatario, si ista pareat, vel diminuatur postquam fuit consignata, peremptio & diminutio hujusmodi cedit damno legatarii, neque hæres ad aliud quidpiam tenetur; si verò pareat vel diminuatur, penes hæredem, antequam legatario tradatur, peremptio & diminutio cedit damno hæredis, qui proinde tenetur supplere.* Atque alio in voto exarato in causa *Brixien.* proposita prima Decembris 1685. postquam pro regula posuerat, in dubio existimandum esse fundum de-

monstrativè, non autem *taxativè*, designatum fuisse, ita pergit: *Attamen hæc regula procedit, vel quando fuit legata quantitas, vel quando fuit legata res in genere, vel quando fuit legata res in specie, quæ remanet penes hæredem habentem onus curandi celebrationem; vel quando res legata fuit ab hærede consignata legatario, non quidem ex præcepto testatoris, sed ex propria voluntate, & ad effectum tantummodò se eximendi à præfato onere curandi celebrationem. At secus est, quando testator gravavit hæredem ad tradendam legatario rem legatam, & idem legatario injunxit onus curandi celebrationem; hoc enim casu hæres, consignata legatario re legata, liberatur, & eventiente casu, quo illius annuus redditus evadat impar oneri Missarum, non tenetur supplere.* Consultò autem superiùs diximus, immunem hæredem fieri ab onere præstandi supplementi; si morem gesserit testatori, qui jusserit, designatum fundum tradi legatario; nam, si testator mandasset, ut legatario tot præstarentur fructus, quot satis essent ad injunctam Missarum celebrationem, quantumvis hæres bona stabilia redditus satis idonei semel tradidisset, attamen supplementi onus declinare non posset, si fortè subinde contingeret, ut ob subsecutam fructuum imminutionem, vel ob augmentuum taxæ, traditi fundi redditus imposito oneri sustinendo impares evaderent; uti subdit idem Præsul Altovitus in voto, quod ipse conscripsit, & Congregatio probavit in quadam causa *Lucana Reductionis Missarum*, proposita die 15. Decembris 1685. Quando enim testator mandat ab hærede suo consignari tot bona, quorum redditus sufficiant pro celebrando certo numero Missarum, tunc dicitur legata species, quæ stat in obligatione *taxativè*, quæ satisfit per con-

signationem. Quando verò mandat, consignari tot fructus, qui sufficiant pro dicta celebratione, tunc dicitur legatum genus, & fructus sufficientes sunt in obligatione demonstrativè; unde, licet hæres assignet tot bona, quorum redditus de tempore assignationis sufficiant; attamen, illis pereuntibus, vel ad minorem quantitatem redactis, tenetur hæres supplere ex redditu aliorum bonorum. Novimus quidem, has esse subtiliores forensium disquisitionum commentationes; nihilo tamen minus ab iis afferendis abstinendum Nobis esse non duximus, cum usui esse possint Episcopis, ad hoc, ut in reductionibus Missarum peragendis, hujusmodi regulis, ac veluti receptis juris principiis insistentes, tutas, & à quacumque cavillatione immunes præstare valeant Missarum reductiones, quas ipsi suis decretis statuerunt.

XXXIV. In qualibet rectè constituta ordinataque diocesi, certa taxatione definitæ sunt Missarum eleemosynæ, quemadmodum monuimus quæque superiori lib. 5. cap. 8. num. 11. & alia quidem perpetuis Missarum oneribus constituta est taxatio; alia verò Missis manualibus; si autem pro eleemosyna Missæ cantatæ nulla extat Synodalis taxatio, aderit tamen, vel certè adesse debet in unaquaque diocesi recepta quædam consuetudo, ad cuius normam eleemosynæ quantitas determinetur. Qui perpetuas Missas reducunt vigore facultatum sibi indultarum per viam ampliationis Concilii Romani, Missarum reductionem ita componunt, ut pro quotidiana Missa perpetua annum statuam eleemosynam sexaginta scutorum monetæ Romanæ: Unamquamque Missam perpetuam moderari valeat, & reducere ad rationem scutorum sexaginta monetæ Romanæ pro qualibet. Cum autem inter Missas reducendas reper-

tæ sunt Missæ cum cantu celebrandæ, Congregatio Concilii in causa Romana 3. Februarii 1725. ita providè rescripsit; ut videre est lib. 75. decretor. pag. 75. à terg. & seq. Sacra Congregatio, &c. censuit, quoad Missas cantatas, quæ habent redditus sufficientes ad rationem eleemosynæ currentis pro Missa cantata, juxta morem regionis, & cujuscumque diocesis, in qua sibi sunt conventus, esse omnino celebrandas, & applicandas, juxta præscripta in legatis, seu fundationibus; quo verò ad alias Missas cantatas, quæ non habent redditus sufficientes, ut suprà juxta morem cujuscumque diocesis, faciendam esse illarum reductionem in unoquoque conventu ad eum numerum, qui celebrari poterit, habita ratione reddituum cuilibet legato, seu fundationi assignatorum, & suprædictæ eleemosynæ de presenti vigentis in unaquaque diocesi pro Missis cantatis, factaque modo præmissa reductione, quidquid ex redditibus cuicunque legato, seu fundationi assignatis supererit, erogandum esse in celebrationem tot Missarum lectarum; & tam Missas cantatas reductas, quam lectas, esse collectivè applicandas pro animabus, & juxta intentionem eorum, qui Missas cantatas reliquerunt. Verùm, quia nonnulla reperuntur onera Missarum cum cantu celebrandarum, quibus aliud adnexum est onus, ut aliquot præterea celebrentur Missæ privatæ, seu lectæ; ideo, proposita quæstione, quænam adhibenda esset methodus in reductione peragenda, ubi eleemosyna pro Missis cantatis addicta magnam relictorum fructuum partem absorberet; eadem Congregatio die 4. Augusti memorati anni rescripsit: Sacra Congregatio censuit, quando aliquod legatum est complexivum Missæ cantatæ, & Missarum lectarum, tunc omnes legati red-

redditus, si non sufficiant pro utroque onere adimplendo, erogandos esse in celebrationem tot Missarum lectarum, deleto onere Missæ cantatæ, uti videre est lib. 75. decretorum pag. 431. à terg. Insuper, cum reductio sit in vim præmemoratæ Concilii Romani ampliationis, magna quoque animadversione dignum occurrit aliud, quod in concessis facultatibus continetur; nimirum, ut remitti seu condonari possint Missæ retroacto tempore nec celebratæ, nec applicatæ, hæc tamen adjuncta lege, ut infra Octavam Commemorationis omnium Fidelium defunctorum singulis annis anniversarium celebretur in expiationem animæ illorum, pro quibus, ex lege perpetuarum fundationum, offerri, & applicari debuissent memorata Sacrificia præcedenti tempore ommissa: Ab hæcenus ommissa Missarum perpetuarum celebratione misericorditer absolvit, &c. Uno die infra Octavam Commemorationis omnium Fidelium defunctorum unum anniversarium, in tabella onerum monasteriorum describendum, celebretur, & applicetur pro animabus illorum, pro quibus præfata Missæ perpetuæ erant celebrandæ, & applicandæ, & hæcenus non fuerunt celebratæ, & applicatæ.

XXXV. Cum verò Missarum perpetuarum reductio, ob insufficientiam reddituum, ab Episcopo sit vigore facultatum in sæpè dicta Instructione contentarum, tunc sanè reductio componi debet ad manuales, ut inquit; nimirum statuendum est, ut tot in posterum celebrentur Missæ, quot celebrari possunt, non quidem constituta pro iis eleemosyna ad eam mensuram, qua Missarum perpetuarum eleemosyna in Concilii Romani indulto taxatur, sed juxta eam quantitatem, quæ vel ex Synodali taxatione, vel ex recepta regionis consuetudine præstatur

Tom. II.

pro singulis Missis, quas Fideles dicitur, ad manus tradita Sacerdotibus eleemosyna celebrari curant: Juxta proportionatam cujuscumque legati reddituum quantitatem, ad rationem eleemosynæ manualis inspecto regionis more, pro suo arbitrio & conscientia, reducere ac moderari possit & valeat; idque etiam faciendum decernitur, quamvis ea esset piæ dispositionis forma, ut vel expressè vel tacitè impositum præferret onus supplendi redditus casu aliquo imminutos; si, opportunis adhibitis diligentis, vel hæredes ad id obstricti, vel bona ab ipso fundatore provenientia reperiri non possint: In casu verò, quo factis judicialibus, & possibilibus diligentis, etiam per edictum sub pena censurarum, vel hæredes cogendi, vel fundatorum bona non reperiantur, aut fundationes ipsæ haberi nequeant; tunc onera ipsa ad eandem rationem eleemosynæ manualis reducere possit. Hujusmodi autem reductioni peractæ & absolutæ, nulla alia adjungitur clausula, præter hanc unam: Quod si redditus augeatur, augeri quoque debeat Missarum numerus. Denique has omnes reductiones aggredi & perficere potest Episcopus non solum dum, sacra instituta Visitatione, diocesim perlustrat, sed etiam cum ab ea cessaverit: tam in actu Visitationis, quam extra; ut habent ipsa instructionis verba. Quærit tandem Pasqualigus de Sacrificio novæ legis, q. 1182. an Episcopus, qui ab Apostolica Sede obtinuit facultatem reducendi Missas suæ diocesis, possit etiam reducere perpetua Missarum onera Regularibus in eadem diocesi commorantibus imposita; idque eidem licere non dubitat, quotiescumque Regulares ipsi hac in re illius delegatam auctoritatem implorent; neque id putat aut ipsorum Regularium exemptionem,

Dd 3

aut

aut Sanctæ Sedis jura ullo modo lædere: Possunt in hoc se subjicere, neque præjudicant Romanæ Sedi; quia possunt se subjicere cum consensu ejusdem Romanæ Sedis. Dum autem Pontifex concedit Episcopo, ut pos-

DE SYNODO DIOECESANA

sit reducere onera Missarum suæ diœcesis, concedit etiam implicite, quod Regulares diœcesis possint se subjicere Episcopo in ordine ad obtinendam reductionem.

INSTRUCTIO

SACRÆ CONGREGATIONIS CONCILII

PRO EPISCOPIS, PRIMATIBUS, ET PATRIARCHIS,

Super modo conficiendi relationes statuum suarum Ecclesiarum, quas, occasione visitationis Sacrorum Liminum, eidem Sacræ Congregationi exhibere tenentur.

Summus Pontifex Sixtus Papa V. qui tempora statuit, quibus singuli Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ per se ipsos, vel per eorum certum Nuncium, visitare tenentur Limina Beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli, antiquissimæ observantiæ inhærendo, nedum voluit, ut ultra sacrorum Liminum visitationem, Romano pro tempore Pontifici de toto eorum Pastoralis officio, & de rebus omnibus ad ipsarum, quibus præsent, Ecclesiarum statum, ad Cleri, & populi disciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ sunt, salutem quovis modo pertinentibus, rationem redderent, uti fusiùs habetur in prædicti Pontificis Constitutione, quæ incipit *Romanus Pontifex*; sed in alia etiam Constitutione, quæ incipit *Immensa æterni Dei*, Sacræ Congregationi præpositæ interpretationi sacrosancti Concilii Tridentini, curam demandavit, prædictam rationem, quæ dicitur *Relatio status Ecclesiæ*,

perpendendi, & examinandi, ac postulatis in eadem proponendis respondendi. Sixtinæ hæc Constitutiones suo non caruerunt effectu, tum quoad sacrorum Liminum visitationem, tum quoad relationem statuum Ecclesiarum; sed cum nulla umquam edita fuerit Instructio pro dictis relationibus exarandis, factum hinc est, ut aliqua ex eis aliquando fuerint exhibitæ abundantes in superfluis, & aliqua aliquando deficientes in necessariis; eumque, ad hæc avertenda, in Synodo Romana, hoc anno 1725. à Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papa XIII. habita in Basilica Lateranensi, præscriptum sit, ut Instructio hæc hactenus ommissa, à Sacra Concilii Congregatione ederetur; hæc ideo Instructio publici juris fit, ut in relationibus statuum suarum Ecclesiarum, ad eandem Sacram Congregationem in posterum transmittendis curent Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, ipsi se conformare, & suas relationes ad qua-

dam distincta capita reducere; quorum primum ad statum Ecclesiæ materiale; secundum ad personam ipsius referentis; tertium ad Clerum Secularem; quartum ad Clerum Regularem; quintum ad Moniales; sextum ad Seminarium; septimum ad Ecclesias, Confraternitates, & Loca pia; octavum ad populum; & ultimum denique referatur ad postulata, quæ ab ipso referente Sacræ Congregationi proponuntur.

§. I.

De primo relationis capite, pertinente ad statum Ecclesiæ materiale.

In hoc primo relationis capite sequentia erunt exponenda:

- I. Institutio.
- II. Confinia.
- III. Privilegia, & prærogativæ Episcopatus, Archiepiscopatus, aut Patriarchatus.
- IV. Numerus civitatum, oppidorum, ac locorum, qui Episcopatu, Archiepiscopatu, aut Patriarchatu, subjecti sunt.
- V. Status Cathedralis, Metropolitanæ, aut Patriarchalis Ecclesiæ, unâ cum numero Canonicorum, & aliorum servitio Chori addictorum, & an erectæ fuerint Præbendæ Pœnitentiaria, & Theologalis.
- VI. Status Ecclesiarum Collegiarum, unâ cum numero pariter Canonicorum, & cæterorum, qui Choris earum intersunt, & an in Collegiatis erecta sit Præbenda Theologalis.

VII. Status, & numerus Ecclesiarum Parochialium, necnon aliarum Ecclesiarum, & Oratoriorum in Episcopatu, Archiepiscopatu, aut Patriarchatu existentium; referendo signanter, an Cathedralis, Metropolitana, aut Patriarchalis, & Collegiatæ, Ora-

toria, necnon Parochiales, cæteræque Ecclesiæ sint sacris suppellectilibus instructæ, & quænam ex eis habeant redditus pro fabrica assignatos.

VIII. Numerus monasteriorum tam virorum, quàm mulierum; exprimentum, an aliqua ex monasteriis virorum sint subjecta suæ jurisdictioni, & an, & quæ mulierum monasteria sibi subjecta sint, vel Prælati Regularibus.

IX. An adsit in diœcesi Seminarium Clericorum, quot Clerici in eodem alantur, an fuerit statuta taxa, & in qua quantitate, & an aliqua Beneficia fuerint eidem unita; & in universum, quinam & quot sint redditus prædicti Seminarii.

X. Numerus Hospitalium, Collegiorum, Confraternitatum, & aliorum locorum piorum, quæ sunt in Episcopatu, Archiepiscopatu, aut Patriarchatu; & quinam sint eorum redditus.

XI. An adsint Montes Pietatis, & quot sint, unâ cum aliis consimilibus ad statum materiale Ecclesiæ spectantibus; cum advertentia tamen, ut plena status materialis relatio in prima relatione tantum, quæ fit ab Episcopo, Archiepiscopo, aut Patriarcha, exhibeatur; in subsequentibus enim relationibus satis erit, quod ipsi se referant ad primam, nisi aliquid novi, pertinet ad dictum statum materiale, contigisset, quod referens notificandum sacre Congregationi existimaret.

§. II.

De secundo relationis capite, pertinente ad ipsum Episcopum, Archiepiscopum, Primate, & Patriarcham.

In hoc capite exponi debet:

I. An residentia præceptum, à sacris Canonibus, Concilio Tridentino,